

Παντελής Γεωργογιάννης
Επιμέλεια

7ο
Διεθνές Συνέδριο

Διαπολιτισμική Εκπαίδευση

Ελληνικά ως δεύτερη
ή ξένη γλώσσα

Πάτρα, 18-20 Ιουνίου 2004

Συνεδριακό και Πολιτιστικό Κέντρο
Πανεπιστημίου Πατρών

Πάτρα 2014

Παντελής Γεωργογιάννης
Επιμέλεια

7ο Διεθνές Συνέδριο
με κριτές

Διαπολιτισμική Εκπαίδευση

**Ελληνικά ως δεύτερη
ή ξένη γλώσσα**

Πάτρα, 18-20 Ιουνίου 2004

Πάτρα 2014

Όλα τα αντίγραφα υπογράφονται από τον κάτοχο του copyright.

Copyright ©: Παντελής Γεωργογιάννης

Διεύθυνση: Αντωνίου Οικονόμου 8, 26504 Άγιος Βασίλειος, Πάτρα
Τηλ: +30 6944346420
<http://www.georgogiannis.gr>
E-mail: pantelis.georgogiannis@gmail.com

Τίτλος : Διαπολιτισμική Εκπαίδευση – Ελληνικά ως δεύτερη ή ξένη γλώσσα

**Ηλεκτρονική
στοιχειοθεσία:** Ελεύθερο Πανεπιστήμιο Πολιτών - Μελιτζάνη Ειρήνη

ISBN: 978-960-8206-67-0

σ.σ. 584 σχήμα 17,5 X 25 εκ.

Όλα τα κείμενα δημοσιεύονται με ευθύνη των συγγραφέων τους

Απαγορεύεται η μερική ή ολική αναδημοσίευση του έργου αυτού, καθώς και η αναπαραγωγή του με οποιοδήποτε άλλο μέσο, χωρίς σχετική άδεια του κατόχου του Copyright.

Επιστημονική Επιτροπή Κριτών

Παντελής Γεωργογιάννης, Καθηγητής, Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστήμιο Πατρών
Σωφρόνης Χατζησαββίδης, Καθηγητής, Π.Τ.Ν., Α.Π.Θ. Χάρης Κατσούλης, Καθηγητής,
Τ.Ξ.Γ.Μ.Δ., Ιόνιο Πανεπιστήμιο Γεώργιος Ανδρειωμένος, Αναπληρωτής Καθηγητής,
Τ.Ξ.Γ.Μ.Δ., Ιόνιο Πανεπιστήμιο
Νικόλαος Μάντης, Ψυχολόγος, Δρ Πανεπιστημίου Αθηνών, Διδάσκων, Πάντειο Πανεπιστήμιο
Χρήστος Γκόβαρης, Λέκτορας, ΤΕΠΑΕΣ, Πανεπιστήμιο Αιγαίου
Ανδρέας Ζωγράφος, Καθηγητής, Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας, Α.Τ.Ε.Ι. Πατρών

Οργανωτική Επιτροπή

Πρόεδρος:

Παντελής Γεωργογιάννης, Καθηγητής Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστήμιο Πατρών

Αντιπρόεδροι:

Νικόλαος Μάντης, Ψυχολόγος, Δρ Πανεπιστημίου Αθηνών, Διδάσκων, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Θωμάς Καραγιάννης, Αντιπρόεδρος Διδασκαλικής Ομοσπονδίας Ελλάδας

Νικόλαος Κόρδας, Πρόεδρος Συλλόγου Δασκάλων και Νηπιαγωγών Πατρών

Κωνσταντίνος Βλάχος, Μέλος Δ.Σ. Συλλόγου Δασκάλων και Νηπιαγωγών Πατρών

Ταμίας:

Βασίλης Λάγιος, Εκπαιδευτικός Π.Ε., Επιστημονικός συνεργάτης ΚΕ.Δ.ΕΚ., Πανεπιστήμιο Πατρών

Γραμματέας:

Σπυριδούλα Αλεξανδρή, Πτυχιούχος Τμήματος Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων, Συνεργάτης ΚΕ.Δ.ΕΚ., Πανεπιστήμιο Πατρών

Μέλη:

Νεκταρία Παλαιολόγου, Εκπαιδευτικός Π.Ε., Δρ Επιστημών της Αγωγής

Χρυσή Μποπαρίδου, Κάτοχος Μ.Δ.Ε., Υποψήφια Διδάκτωρ, Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστήμιο Πατρών, Επιστημονικός Συνεργάτης ΚΕ.Δ.ΕΚ., Πανεπιστήμιο Πατρών

Μαρία Πίγκα, Εκπαιδευτικός Π.Ε., Επιστημονικός συνεργάτης ΚΕ.Δ.ΕΚ., Πανεπιστήμιο Πατρών
Ιωάννα Αυγέρη, Πτυχιούχος Τμήματος Τουριστικών Επιχειρήσεων Α.Τ.Ε.Ι. Πατρών, Συνεργάτης ΚΕ.Δ.ΕΚ., Πανεπιστήμιο Πατρών

Μαίρη Καραγιάννη, Τελειόφοιτος Τμήματος Φιλολογίας, Πανεπιστήμιο Πατρών, Συνεργάτης ΚΕ.Δ.ΕΚ., Πανεπιστήμιο Πατρών

Δήμητρα Μανίκα, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια, Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστήμιο Πατρών, Συνεργάτης ΚΕ.Δ.ΕΚ., Πανεπιστήμιο Πατρών

Βασιλική Κουνέλι, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια, Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστήμιο Πατρών, Συνεργάτης ΚΕ.Δ.ΕΚ., Πανεπιστήμιο Πατρών

Βασιλική Καλαντζή, Τελειόφοιτος Τμήματος Φιλολογίας, Πανεπιστήμιο Πατρών, Συνεργάτης ΚΕ.Δ.ΕΚ., Πανεπιστήμιο Πατρών

Δημήτριος Στεφανίδης, Εκπαιδευτικός Π.Ε., Κάτοχος Μ.Δ.Ε., Υποψήφιος Διδάκτωρ, Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστήμιο Πατρών

Γραμματεία

Χρυσή Μποπαρίδου, Κάτοχος Μ.Δ.Ε., Υποψήφια Διδάκτωρ, Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστήμιο Πατρών, Επιστημονικός Συνεργάτης ΚΕ.Δ.ΕΚ., Πανεπιστήμιο Πατρών

Μαρία Πίγκα, Εκπαιδευτικός Π.Ε., Επιστημονικός συνεργάτης ΚΕ.Δ.ΕΚ., Πανεπιστήμιο Πατρών

Βασίλης Λάγιος, Εκπαιδευτικός Π.Ε., Επιστημονικός συνεργάτης ΚΕ.Δ.ΕΚ., Πανεπιστήμιο Πατρών

Ιωάννα Αυγέρη, Πτυχιούχος Τμήματος Τουριστικών Επιχειρήσεων Α.Τ.Ε.Ι. Πατρών, Συνεργάτης ΚΕ.Δ.ΕΚ., Πανεπιστήμιο Πατρών

Σπυριδούλα Αλεξανδρή, Πτυχιούχος Τμήματος Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων, Συνεργάτης ΚΕ.Δ.ΕΚ., Πανεπιστήμιο Πατρών

Δήμητρα Μανίκα, Φιλολόγος, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια, Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστήμιο Πατρών, Συνεργάτης ΚΕ.Δ.ΕΚ., Πανεπιστήμιο Πατρών

Βασιλική Κουνέλη, Φιλολόγος, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια, Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστήμιο Πατρών, Συνεργάτης ΚΕ.Δ.ΕΚ., Πανεπιστήμιο Πατρών

Αλέξανδρος Χάιδας, Φιλολόγος, Μεταπτυχιακός Φοιτητής, Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστήμιο Πατρών, Συνεργάτης ΚΕ.Δ.ΕΚ., Πανεπιστήμιο Πατρών

Αικατερίνη Παντελοπούλου, Εκπαιδευτικός Π.Ε., Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια, Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστήμιο Πατρών, Συνεργάτης ΚΕ.Δ.ΕΚ., Πανεπιστήμιο Πατρών

Αμαλία Μπέλια, Εκπαιδευτικός Δ.Ε., Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια, Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστήμιο Πατρών, Συνεργάτης ΚΕ.Δ.ΕΚ., Πανεπιστήμιο Πατρών

Νικολίτσα Αλεξοπούλου, Εκπαιδευτικός Δ.Ε., Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια, Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστήμιο Πατρών, Συνεργάτης ΚΕ.Δ.ΕΚ., Πανεπιστήμιο Πατρών

Βασιλική Βλητσάκη, Εκπαιδευτικός Π.Ε., Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια, Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστήμιο Πατρών, Συνεργάτης ΚΕ.Δ.ΕΚ., Πανεπιστήμιο Πατρών

Δημήτρης Σταφίδας, Εκπαιδευτικός Π.Ε., Μεταπτυχιακός Φοιτητής, Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστήμιο Πατρών, Συνεργάτης ΚΕ.Δ.ΕΚ., Πανεπιστήμιο Πατρών

Κωνσταντίνα Κατσιάδα, Εκπαιδευτικός Π.Ε., Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια, Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστήμιο Πατρών, Συνεργάτης ΚΕ.Δ.ΕΚ., Πανεπιστήμιο Πατρών

Δήμητρα Θάνου, Εκπαιδευτικός Π.Ε., Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια, Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστήμιο Πατρών, Συνεργάτης ΚΕ.Δ.ΕΚ., Πανεπιστήμιο Πατρών

Μαρίνα Καρκούλη, Εκπαιδευτικός Π.Ε., Πανεπιστήμιο Πατρών, Συνεργάτης ΚΕ.Δ.ΕΚ., Πανεπιστήμιο Πατρών

Σοφία Γουρουτίδου, Φιλολόγος, Συνεργάτης ΚΕ.Δ.ΕΚ., Πανεπιστήμιο Πατρών

Δημήτριος Στεφανίδης, Εκπαιδευτικός Π.Ε., Κάτοχος Μ.Δ.Ε., Υποψήφιος Διδάκτωρ, Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστήμιο Πατρών

Δακτυλογραφήσεις Επεξεργασία Η/Υ

Χρυσή Μποπαρίδου, Κάτοχος Μ.Δ.Ε., Υποψήφια Διδάκτωρ, Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστήμιο Πατρών, Επιστημονικός Συνεργάτης ΚΕ.Δ.ΕΚ., Πανεπιστήμιο Πατρών

Βασίλης Λάγιος, Εκπαιδευτικός Π.Ε., Επιστημονικός συνεργάτης ΚΕ.Δ.ΕΚ., Πανεπιστήμιο Πατρών

Ιωάννα Αυγέρη, Πτυχιούχος Τμήματος Τουριστικών Επιχειρήσεων Α.Τ.Ε.Ι. Πατρών, Συνεργάτης ΚΕ.Δ.ΕΚ., Πανεπιστήμιο Πατρών

Σπυριδούλα Αλεξανδρή, Πτυχιούχος Τμήματος Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων, Συνεργάτης ΚΕ.Δ.ΕΚ., Πανεπιστήμιο Πατρών

Βασιλική Κουνέλη, Φιλολόγος, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια, Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστήμιο Πατρών, Συνεργάτης ΚΕ.Δ.ΕΚ., Πανεπιστήμιο Πατρών

Δήμητρα Μανίκα, Φιλολόγος, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια, Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστήμιο Πατρών, Συνεργάτης ΚΕ.Δ.ΕΚ., Πανεπιστήμιο Πατρών

Αλέξανδρος Χάιδας, Φιλολόγος, Μεταπτυχιακός Φοιτητής, Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστήμιο Πατρών, Συνεργάτης ΚΕ.Δ.ΕΚ., Πανεπιστήμιο Πατρών

Περιεχόμενα

Πρόλογος

Ερευνητικές Προσεγγίσεις Στο Χώρο Της Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης

- Η απουσία οικογενειακού περιβάλλοντος και η περιορισμένη παρουσία κοινωνικού περίγυρου κατά την εκμάθηση της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας από αλλόγλωσσους μαθητές Β΄/θμιας Εκπαίδευσης. Μια μελέτη περίπτωσης: Το Καρούτσιο Διαπολιτισμικό Γυμνάσιο και οι Τάξεις
Αννέτα Τάντση, Εκπαιδευτικός Δ.Ε. 19
- Ολοήμερο Σχολείο και Διαπολιτισμική Εκπαίδευση: Μια πρώτη αξιολόγηση της παρεμβατικής του πρότασης
Αναστασία Παμουκτσόγλου, Πάρεδρος Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, Διδάσκουσα (407/82) Π.Τ.Ε.Α. Παν/μιου Θεσσαλίας 27
- Σχολική ένταξη και εκπαίδευση παλιννοστούντων και αλλοδαπών μαθητών
Ιωάννης Μανιώτης, Διευθυντής σχολείου, Ειδικός Παιδαγωγός 35
- Εκπαίδευση παλιννοστούντων ομογενών από την πρώην Ε.Σ.Σ.Δ. και οικονομική μετέθυση στην Ελλάδα
Χαρά Μ. Μαγουλά, Δρ. Οικονομολόγος -Σύμβουλος Π.Ι. 43
- Η διδασκαλία της λογοτεχνίας ως μέσο ενίσχυσης της αυτοεκτίμησης των αλλοδαπών μαθητών στο πλαίσιο που διαμορφώνουν οι συνθήκες πολυπολιτισμικότητας και το αίτημα για μια εκπαίδευση διαπολιτισμική
Δ. Μπελέση, Φιλολόγος, Υποψήφια Διδάκτορας ΤΕΠΑΕΣ Παν/μίου Αιγαίου
Ε. Δροσίτου, Δασκάλα, Ψυχολόγος,, Υποψήφια Διδάκτορας ΤΕΠΑΕΣ Παν/μίου Αιγαίου
Χ. Γκόβαρης, Λέκτορας Παν/μίου Αιγαίου 50
- Αυτοεκτίμηση / Αυτοαντίληψη μαθητών από οικογένεια προσφύγων - Η

- περίπτωση των Ποντίων μαθητών από την πρόψη Ε.Σ.Σ.Δ.** 60
Αναστασία Τσαμπαρλή - Κιτσαρά, Επίκουρος Καθηγήτρια, ΤΕΠΑΕΣ Πανεπιστημίου Αιγαίου
Μάριος Κασσέρης, Υποψήφιος Διδάκτωρ, ΤΕΠΑΕΣ Πανεπιστημίου Αιγαίου

Διαπολιτισμική Εκπαίδευση

- Διαπολιτισμικότητα, Εκπαίδευση και η Σχέση μεταξύ Εαυτού και Ετέρου** 71
Ειρήνη Κανακουσάκη, Υποψήφια Διδάκτωρ του Πανεπιστημίου Αθηνών, αποσπασμένη εκπαιδευτικός στο Π.Ι.
Εισαγωγή
- Πολυπολιτισμική κοινωνία και κριτική διαπολιτισμική συνείδηση ή για ποια διαπολιτισμική εκπαίδευση μιλάμε;** 78
Χάρης Κατσούλης, Καθηγητής του Τ.Ξ.Γ.Μ.Δ. του Ιονίου Πανεπιστημίου, Κέρκυρα
- Μονοπολιτισμικές Στρατηγικές στην Πολυπολιτισμική Ελληνική Κοινωνία** 92
Άννα Κουμανταράκη, Διδάσκουσα 407/80 Πανεπιστήμιο Αιγαίου
- Ο εκπαιδευτικός και ο πολυδιάστατος ρόλος του στη διδασκαλία της ελληνικής για παλινοστούτες και αλλοδαπούς μαθητές** 98
Σοφία Εμμανουήλ, Υποψήφια Διδάκτορας του Π.Τ.Δ.Ε. Θεσσαλίας
- Το πολυπολιτισμικό Curriculum** 104
Βασίλειος Πανταζής, ΤΕΑΠΗ, Πανεπιστήμιο Αθηνών
- «Πρόγραμμα Ολυμπιακής Παιδείας»: Ευαισθησία για τον κοινωνικό αποκλεισμό και τις διακρίσεις ή πολυπολιτισμικό φοκλόρ;** 113
Μαρία Μπεζιρτζόγλου, Μ.Δ.Ε. University of Bath-UK, Εκπαιδευτικός Δ.Ε.
- Το προφίλ του δασκάλου ως βασικός παράγοντας ανάπτυξης εκπαιδευτικής σχέσης με μαθητές με διαφορετικά πολιτισμικά χαρακτηριστικά** 119
Θεόδωρος Μπαρής, Εκπαιδευτικός Π.Ε., Μεταπτυχιακός Φοιτητής, Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Πατρών
Βουρλούμη Ζωή, Υποψήφια διδάκτωρ στο Πάντειο Πανεπιστήμιο Αθηνών
Βαλμάς Θεοφάνης, Εκπαιδευτικός Π.Ε., Μεταπτυχιακός Φοιτητής, Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Πατρών
- Η ιδέα περί εθνικότητας, γλωσσική ταυτότητα και ρατσισμός: μια έρευνα σε δημόσια γυμνάσια της περιοχής της Δυτικής Θεσσαλονίκης** 128
Ευθυμία Καργιωτάκη, Καθηγήτρια Αγγλικής Δ.Ε., Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Δ.Π.Μ.Σ. του Α.Π.Θ.
Χριστίνα Χατζηπαντελή, Καθηγήτρια Γαλλικής Δ.Ε., Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Δ.Π.Μ.Σ. του Α.Π.Θ.
- Η σχεδίαση του εθνικού αναλυτικού προγράμματος ως παράγον αντισταθμιστικής διαπολιτισμικής εκπαίδευσης** 135
Δρ Αθανάσιος Χαρούπιας, Πανεπιστήμιο Αθηνών Π.Τ.Δ.Ε.
Δρ Ολγα Ημέλλων, Πανεπιστήμιο Αθηνών Μ.Δ.Δ.Ε.

Πολυπολιτισμική προσέγγιση στην Τοπική Ιστορία	144
<i>Γεώργιος Μούρτζης, Εκπαιδευτικός Π.Ε.</i>	
<i>Γιάννης Αντωνίου, Εκπαιδευτικός Π.Ε.</i>	
Ιστορία και Θρησκευτικά στη διαπολιτισμική τάξη: πρόβλημα ή μια ουσιαστική ευκαιρία;	152
<i>Πάολα Μουρνά, Εκπαιδευτικός Π. Ε., Υποψήφια Διδάκτωρ, Πάντειο Πανεπιστήμιο</i>	
«Ονομάτων επίσκεψις» - Τοπική Ιστορία και διαπολιτισμική εκπαίδευση	159
<i>Νίκος Γιαννακούλης, ΕΕΔΠΠ Πανεπιστημίου Πατρών, Δρ ΤΕΠΔΕΣ του Πανεπιστημίου Αιγαίου</i>	
Η συμβολή της Λογοτεχνίας στη διάχυση της Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης –Παρουσίαση σχεδίου εργασίας	168
<i>Γεώργιος Δημόπουλος, Διευθυντής Εκπαίδευσης Δ' Διεύθυνσης Π. Ε. Αθηνών</i>	
Η διαπολιτισμική διάσταση του μαθήματος της Λογοτεχνίας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση στην Ελλάδα και στη Γαλλία - Συγκριτική μελέτη	176
<i>Βασιλική Πανταζή, Καθηγήτρια Γαλλικής Γλώσσας, Δρ. Πανεπιστημίου Paris 8</i>	
Συμβολή στην επιμόρφωση των εκπαιδευτικών εφαρμόζοντας την εικαστική και ρηματική διακειμενικότητα στο έργο του Νίκου Εγγονόπουλου ως φορέα ανακαλυπτικής μάθησης	184
<i>Συμεών Δεγερμεντζίδης, Διδάκτορας Φιλοσοφίας Α.Π.Θ.</i>	
Η διαφορετικότητα και η ετερότητα στο Αγιολόγιο και την Ύμνολογία της Ορθόδοξης Εκκλησίας	193
<i>Φώτιος Χριστοδούλου, Εκπαιδευτικός Π.Ε.</i>	
Η διαπολιτισμική εκπαίδευση μέσα από το μάθημα των Θρησκευτικών	199
<i>Γεώργιος Χαλκιάς, Εκπαιδευτικός Π.Ε.</i>	
Πολιτιστικός Πλουραλισμός και Εκπαίδευση	206
<i>Ελένη Μουσένα, Υποψήφια Δρ Εκπαιδευτικής Πολιτικής και Υπότροφος του ΙΚΥ</i>	
Η διαπολιτισμική διάσταση του μαθήματος της Ιστορίας: Η αξιοποίηση των σχολικών εγχειριδίων της Βυζαντινής Ιστορίας	213
<i>Νικόλαος Αινάρδος, Φιλολογος αποσπασμένος στην Ειδική Γραμματεία Παιδείας Ομογενών και Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης</i>	
Βιβλία του ελληνόγλωσσου προγράμματος των μειονοτικών σχολείων - Διδακτικές προσεγγίσεις και διαπολιτισμικές διαστάσεις	218
<i>Κελεσιδής Γιώργος, Προϊστάμενος Επιστημονικής-Παιδαγωγικής Καθοδήγησης Αν. Μακεδονίας και Θράκης</i>	
<i>Μαραγκός Σάββας, Συντονιστής Μειονοτικών Σχολείων Α'θμιας και Β'θμιας Εκπαίδευσης</i>	
Αξιολόγηση Παραμέτρων για την Επιλογή του Λεξιλογίου στη Διδασκαλία της Νέας Ελληνικής ως Δεύτερης / Ξένης Γλώσσας	229
<i>Αθανασία Κατσαλήρου, Σχολείο Νέας Ελληνικής Γλώσσας, Α.Π.Θ.</i>	

- Αυτονόμηση της μαθησιακής διαδικασίας - Ασκήσεις και δραστηριότητες** 237
Άννα Κυρίτση, Πανεπιστήμιο Κύπρου
- Η σημασία της αξιολόγησης της σχολικής μάθησης στη διαπολιτισμική εκπαίδευση** 243
Αθανάσιος Χαρίσης, Υποψήφιος Διδάκτωρ Παιδαγωγικής Πανεπιστημίου Σόφιας, Υπότροφος Ι.Κ.Υ.
- Λιερέυνση Επιμορφωτικών Αναγκών Εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης σχετικά με την αποτελεσματική Εκπαίδευση των Αλλοδαπών μαθητών στο πλαίσιο λειτουργίας του Ολοήμερου Σχολείου - Η περίπτωση των Εκπαιδευτικών του Νομού Αχαΐας** 252
Ιωσήφ Φραγκούλης, Εκπαιδευτικός Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, Διδάσκων Π.Δ.407/80 στο Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Πατρών
Αλεξάνδρα Φραγκούλη, Εκπαιδευτικός Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, Αποσπασμένη στη Διεύθυνση Α'θμιας Εκπαίδευσης Αχαΐας
Βασίλειος Χονδρογιάννης, Εκπαιδευτικός Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, Διευθυντής Εκπαίδευσης Αχαΐας
- Αναθεωρώντας πολιτισμικά στερεότυπα: Η ερμηνεία εικόνων και κειμένων της διαφήμισης στη δημιουργία κριτηρίων για την αυθεντικότητα** 260
Χαρά Στογιαννίδου, Φιλολόγος, αποσπασμένη στο Classics Department, University of Arizona
- Στερεότυπα και στάσεις της εθνικής πολιτικής στη μειονοτική εκπαίδευση** 268
Δήμου Πασχάλης, Εκπαιδευτικός Π.Ε., Υποψήφιος Διδάκτωρ, Α.Π.Θ.
- Λιερέυνση των παραγόντων που επηρεάζουν τη γλωσσική επάρκεια των μη ελληνόγλωσσων παιδιών που φοιτούν σε ελληνικό νηπιαγωγείο: Πρώτα συμπεράσματα από μια «Μελέτη περίπτωσης» (Case study)** 276
Παγώνα Γκουτρομανίδου, Νηπιαγωγός, Μεταπτυχιακή φοιτήτρια Π.Τ.Δ.Ε., Α.Π.Θ.
Γεωργία Ανδρέου, Επίκουρη Καθηγήτρια Παιδαγωγικού Τμήματος Ειδικής Αγωγής Πανεπιστημίου Θεσσαλίας
Ανδριάνα Κουμαρά, Φοιτήτρια Παιδαγωγικού Τμήματος Ειδικής Αγωγής Πανεπιστημίου Θεσσαλίας
Δέσποινα Καλλιγέρη, Φοιτήτρια Παιδαγωγικού Τμήματος Ειδικής Αγωγής Πανεπιστημίου Θεσσαλίας
- Συνθήκες και διαφοροποιήσεις των επιδόσεων Ελλήνων και αλλοδαπών μαθητών στην κυρίαρχη συμπεριφορά της αποκωδικοποίησης, όταν παρακολουθούνται από αλλοεθνείς και ομοεθνείς συμμαθητές τους** 300
Παντελής Γεωργογιάννης, Καθηγητής Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Πατρών
Χρυσοβαλάντη Γιάννακα, Εκπαιδευτικός - Συνεργάτης ΚΕ.Δ.ΕΚ. του Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Πατρών
- Διαπολιτισμική εκπαίδευση στο δημοτικό σχολείο - Θεωρία και εφαρμογή** 308
Αντώνιος Λέκκας, Διευθυντής Δημοτικού Σχολείου
Μαρία Μαρκέτου, Εκπαιδευτικός Π.Ε.
- Κατάσταση Αλλοδαπών – Παλιννοστούτων Μαθητών σε Γυμνάσια της Λάρισας.**

- 315**
Θεοφάνης Κουβούνας, Εκπαιδευτικός Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης
- 320**
Θεωρητική προσέγγιση στη διαπολιτισμική εκπαίδευση
Ελένη Ρήγα, Εκπαιδευτικός, Msc Συγκριτικής Φιλολογίας & Υπεύθυνη Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Ν. Φωκίδας
- 324**
Από την Ορθόδοξη Χριστιανική Αγωγή του δημοτικού σχολείου στη διαπολιτισμική εκπαίδευση: Μαθαίνοντας να ζούμε με τους άλλους
Αθανάσιος Νταγιάκης, Εκπαιδευτικός Π.Ε.
- 329**
Ο ρόλος της αυτοεκτίμησης στο βαθμό επίδοσης των αλλοδαπών μαθητών στο σχολείο
*Δήμητρα Μανίκα, Φιλόλογος, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστήμιο Πατρών
Αικατερίνη Παντελοπούλου, Εκπαιδευτικός Π.Ε., Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Π.Τ.Δ.Ε.,
Πανεπιστήμιο Πατρών*
- 337**
Η θεωρία της ηγεσίας σε αλλοδαπούς και γηγενείς μαθητές
*Κωνσταντίνα Κατσιάδα, Δασκάλα, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια, Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστήμιο Πατρών
Βασιλική Κουνέλη, Φιλόλογος, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια, Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστήμιο Πατρών*
- 346**
Το βιωματικό - επικοινωνιακό μοντέλο μάθησης, μια πρόταση για τη διδασκαλία της ελληνικής σε αλλοδαπούς και παλινοστούντες μαθητές στην Ελλάδα
Αλεξάνδρα Γιακουμάκη, Φιλόλογος, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια στο Τμήμα Φ.Π.Ψ. του Πανεπιστημίου Αθηνών

Εκπαιδευτική Πολιτική για τη Διαπολιτισμική Εκπαίδευση και την Ελληνική ως Δεύτερη ή Ξένη Γλώσσα

- 357**
Όψεις και προοπτικές της ευρωπαϊκής γλωσσικής πολιτικής στη διαπολιτισμική εκπαίδευση
Ευαγγελία Καγκά, Σύμβουλος Παιδαγωγικού Ινστιτούτου
- 363**
Η εκπαιδευτική πολιτική για την ελληνική γλώσσα και η διάδοσή της στη Γερμανία τα έτη 1989-20
Κωνσταντίνος Δεληγεώργης, Μαθηματικός ΠΕ03, Διευθυντής Γυμνασίου Σμίνθης Ξάνθης
- 368**
Η προώθηση δημιουργίας κομβικών σχολείων στο κρατίδιο της Βόρειας Ρηνανίας-Βεστφαλίας αποτελεί την καλύτερη εγγύηση για τη διάδοση και διατήρηση της ελληνικής γλώσσας
Θεοδώρα Μποσγανά-Κράουζε, Δόκτωρ Παιδαγωγικής Πανεπιστημίου Ντόρτμουντ Γερμανίας,, Εκπαιδευτικός ΠΕ4, Βιολόγος, αποσπασμένη στη Διεύθυνση Διεθνών Εκπαιδευτικών Σχέσεων του ΥΠ.Ε.Π.Θ.

Η Διδασκαλία της Ελληνικής Γλώσσας στο Εξωτερικό

- Τα προβλήματα διδασκαλίας της ελληνικής γλώσσας στα ομογενειακά σχολεία της Κωνσταντινούπολης** 377
Θεόδωρος Παπαβασιλείου, Αποσπασμένος Εκπαιδευτικός Π.Ε. - Τουρκία
- Η σχολή SAHETI. Ένα ξεχωριστό εκπαιδευτήριο του ελληνισμού της διασποράς** 381
Αθανάσιος Τσερκέζογλου, Εκπαιδευτικός Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης
- Η σημερινή κατάσταση των σχολείων Β. Αφρικής - Μ. Ανατολής** 386
Αργύρης Ήργης, Εκπαιδευτικός, Ελληνικό Σχολείο Τρίπολης Λιβύης
Γεώργιος Τσιτσιανόπουλος, Εκπαιδευτικός, Ελληνικό Σχολείο Τρίπολης Λιβύης
- Η ελληνόφωνη εκπαίδευση στην Κριμαία - Τα ελληνικά εγχειρίδια εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας** 396
Μαρία Αθανασιάδου, Ειδικός Επισημόνας, Τμήμα Βαλκανικών Σπουδών, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας
- Η ελληνόφωνη εκπαίδευση στη Νυρεμβέργη Γερμανίας: Έρευνα και στατιστική ανάλυση της εκπαιδευτικής πορείας των αποφοίτων του Λυκείου** 403
Γεώργιος Αφράτης, Διδάκτωρ Παιδαγωγικών, Καθηγητής Μαθηματικών, Πειραματικό Λύκειο Πανεπιστημίου Πατρών
- Τα ελληνικά στοιχεία στην αγγλική γλώσσα ως παράδειγμα διαπολιτισμικής επαφής** 411
Νίκος Σαζακλίδης, Εκπαιδευτικός Π.Ε.
- Η διδασκαλία του λεξιλογίου της νέας Ελληνικής ως δεύτερης ξένης γλώσσας μέσω του μορφολογικού συστήματος παραγωγής των λέξεων** 419
Βούλα Κίτσα, Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας
- Ανάλυση λαθών – Μια διδακτική πρόταση για τη διδασκαλία του αορίστου στους πομακόφωνους μαθητές** 427
Αναστασία Πασιά, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Α.Π.Θ
Μαρία Κουτρούμπα, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Α.Π.Θ
Κάρολος Γεροβασιλείου, Υποψήφιος Διδάκτορας Α.Π.Θ
- Λάθη των πομακόφωνων μαθητών στη γραπτή έκφραση** 436
Κάρολος Γεροβασιλείου, Εκπαιδευτικός Π.Ε. - Υποψήφιος Διδάκτορας Α.Π.Θ.
Άννα Ιορδανίδου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Π.Τ.Δ.Ε. Παν/μίου Πατρών
- Προγράμματα εκμάθησης ελληνικής γλώσσας: Προσδοκίες και ικανοποίηση παλιννοστούντων** 450
Γιώργος Μπαράς, Δάσκαλος Ειδικής Αγωγής, Εκπαιδευτής Προγραμμάτων Εκμάθησης Ελληνικής Γλώσσας
Παναγιώτης Γκούρας, Δάσκαλος Ειδικής Αγωγής, Εκπαιδευτής Προγραμμάτων

Εκμάθησης Ελληνικής Γλώσσας

Δρ. Ειρήνη Καμενίδου, Μέλος Σ.Ε.Π. Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου

Διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης ή ξένης γλώσσας σε ενήλικες παλιννοστούντες μετανάστες και πρόσφυγες - Η εμπειρία μιας διδακτικής προσέγγισης στο Κ.Ε.Κ. ΔΕΛΤΑ 457

Ιωάννης Κουφάκος, Ιστορικός - Διευθυντής Κατάρτισης του ΚΕΚ ΔΕΛΤΑ

Πολυχρόνης Σπηλιόπουλος, Δάσκαλος Ειδικής Αγωγής/ Εκπαιδευτής Ενηλίκων

Δυνατότητες ένταξης και γλωσσικής ανάπτυξης μαθητών με υποεπίδοση στα γλωσσικά μαθήματα στα Σχέδια Εργασίας της Ευέλικτης Ζώνης 469

Βασιλική Βόντσα, Σχολική Σύμβουλος Φιλολόγων Ν. Κοζάνης

Η πρωτοβάθμια εκπαίδευση και τα ελληνικά ως ξένη γλώσσα στην Αρχαία Ρώμη 475

Χρυσόστομος Μπομπαρίδης, Καθηγητής Ιταλικής Φιλολογίας

Διδακτική της Ελληνικής ως Δεύτερης ή Ξένης Γλώσσας

Πρόταση προγράμματος για την Ελληνική Προσχολική Αγωγή στην Αμερική 483

Ελένη Μέλλον, Διδάκτωρ (Εκπαίδευση) Πανεπιστημίου Bristol, UK

Το Ελληνικό Σχολείο Τρίπολης Λιβύης στην πορεία του χρόνου. Καταγραφή εκπαιδευτικού και μαθητικού πληθυσμού 1960 - 2004 490

Αργύρης Ήρρης, Εκπαιδευτικός, Ελληνικό Σχολείο Τρίπολης Λιβύης

2. Το Ελληνικό Σχολείο Τρίπολης Λιβύης μέσα από στατιστικά στοιχεία 491

Η συν-ακρόαση και η δημιουργική συγγραφή συλλογικών παραμυθιών ως μέσο διδασκαλίας της ελληνικής ως δεύτερης ή ξένης γλώσσας και ως εργαλείο συμβουλευτικής στήριξης των αλλοδαπών και παλιννοστούντων μαθητών 498

Αγγελική Ψαρράκου, Δασκάλα - Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια του Π.Τ.Δ.Ε. του

Πανεπιστημίου Πατρών

Ιωάννης Παπαθεοδωρόπουλος, Δάσκαλος - Προϊστάμενος του Δημοτικού Σχολείου

Ζήριας «Γ. Κουτσοχέρας»

Ιουλία - Αθηνά Σπινθουράκη, Επίκουρος Καθηγήτρια του Π.Τ.Δ.Ε. του Πανεπιστημίου

Πατρών

Ο υβριδισμός στο Internet: Μια διαπολιτισμική ανάλυση των e-mail 508

Ελένη Καρασαββίδου, Παιδαγωγός, Κάτοχος Μ.Δ.Ε.

Ποια διδακτική, για ποιους μαθητές και ποια τα αποτελέσματα της διδακτικής της Ελληνικής ως ξένης στην Ουκρανία 519

Ποντοβυρόφ Νανούσκα, Καθηγήτρια Ελληνικής Φιλολογίας, Παράρτημα Οδησού

Ελληνικού Ιδρύματος Πολιτισμού, Εθνικό Πανεπιστήμιο Οδησού

Τα επίπεδα ύφους στα νεοελληνικά λεξικά και η εφαρμογή τους στη διδασκαλία

ελληνικών για ξένους	527
<i>Χρυσούλα Καραντζή - Ανδρειωμένου, Ερευνήτρια Γ' Βαθμίδας στο Κέντρο Ερεύνης Νεοελληνικών Διαλέκτων και Ιδιωμάτων της Ακαδημίας Αθηνών</i>	
Κοινή υποκείμενη γλωσσική ικανότητα: μια απόπειρα θεωρητικού ορισμού	535
<i>Σταυρούλα Τσιπλάκου, Λέκτορας, Πανεπιστήμιο Κύπρου</i>	
Για μian αναλυτική βιβλιογραφία της νέας ελληνικής ως δεύτερης / ξένης γλώσσας	543
<i>Γεώργιος Ανδρειωμένος, Αναπληρωτής Καθηγητής Ιονίου Πανεπιστημίου</i>	

Η Ελληνική Διασπορά

Διαπολιτισμική Εκπαίδευση –Επικοινωνία και Λογοτεχνία	555
<i>Δρ. Βύρων Πισσαλίδης, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης</i>	
Ιστορικοί σταθμοί εξέλιξης του ελληνισμού της Πρώην Σοβιετικής Ένωσης: Από τον Πόντο στην Ελλάδα	563
<i>Δρ Αντώνιος Παυλίδης, Σχολικός Σύμβουλος Π.Ε.</i>	
Σύντομη περιήγηση στον παρευξείνιο χώρο	571
<i>Ραφαέλα Καρδοπούλου, Φοιτήτρια του Τμήματος Γλώσσας Φιλολογίας και Πολιτισμού των Παρευξείνιων Χωρών</i>	
<i>Μαρία Αιαροκάπη, Φοιτήτρια του Τμήματος Γλώσσας Φιλολογίας και Πολιτισμού των Παρευξείνιων Χωρών</i>	
Η ελληνική διασπορά ως αναπόσπαστο μέρος της πολιτιστικής πραγματικότητας της Γερμανίας. Παραδείγματα από την ελληνική μεταναστευτική λογοτεχνία	577
<i>Αγλαΐα Μπλιούμη, Δρ. Φιλοσοφίας Ελεύθερου Παν/μιου Βερολίνου, υπό διορισμό Λέκτορας Γερμανικής Φιλολογίας Παν/μιου Αθήνας</i>	